

PALĀJA

www.svetlostknjige.com

info@svetlostknjige.com

Volter Lesli Vilmsherst

SABRANA DELA

Tom II

Masonska Inicijacija

Orijent Beograd, 6022. AL

Volter Lesli Vilmsherst
MASONSKA INICIJACIJA

Izdavač: PALEJA

Za izdavača: dr Željko Mojsilović
Urednik: Nebojša Novoselac
Prevod sa engleskog: Jelena Jarčević
Predgovor: Nebojša Novoselac
Lektura teksta: Nebojša Novoselac
Prelom teksta: Nebojša Novoselac
Dizajn korica: Miloš Nikodijević
Štampa: Donat graf, Beograd
Tiraž: 300

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд 061.251
ВИЛМСХЕРСТ, Волтер Лесли, 1867-1939
Masonska Inicijacija/Volter Lesli Vilmsherst; [prevod sa engleskog Jelena Jarčević] – Beograd Agencija Paleja, 2022 (Beograd: Donat graf) - 224 str.; 21 cm. - (Sabrana dela: u 7 knjiga/Volter Lesli Vilmsherst; tom 2)
Prevod dela: The Masonic Initiatgion. - Tiraž 300. – Str 9-12
Predgovor/Nebojša Novoselac - Napomene uz tekst.
ISBN 978-86-82116-04-2
a) Слободни зидари
COBISS.SR-ID 79615497

Naslov originala:

THE MASONIC INITIATION

by W. L. Wilmshurst

The Sequel to The Meaning Of Masonry

SADRŽAJ

SADRŽAJ	7
PREDGOVOR	9
UVOD	19
MASONERIJA I RELIGIJA	19
Poglavlje I	31
OD TAME KA SVETLU	31
Inicijacija, prava i obredna	33
Svrha Misterija	38
Idealna Loža	50
Poglavlje II	57
SVETLOST NA PUTU	57
„Spoznavaj samog sebe”	61
Slovo „G”	68
Lestvice	74

Superstruktura.....	83
Omča	90
Kecelja	99
Vetar	103
Traženje Učitelja	107
Plata.....	114
Zakon Gore.....	118
„Od rada do osveženja”	124
Velika Loža na Nebu	131
Poglavlje III.....	137
PUNOĆA SVETLOSTI	137
Apokalipsa – Alegorija Inicijacije.....	150
Poglavlje IV	185
PROŠLOST I BUDUĆNOST MASONSKOG REDA.....	185
Prošlost	185
Budućnost.....	199
POSTSCRIPTUM	217
BELEŠKA O PISCU	221

PREDGOVOR

Jedan od najznačajnijih i najplodnijih masonskih mislilaca, veliki ezoterik i jedan od najdubljih mistika Masonerije, Volter Lesli Vilmsherst, na početku XX veka nam je podario još jedno delo večne vrednosti, koje je aktuelno i danas, nakon skoro sto godina od njegovog prvog izdanja. *Masonska Inicijacija* predstavlja, kako sam autor kaže, nastavak njegove prve i u celom svetu dobro poznate i prihvaćene knjige *Značenje Slobodnog zidarstva* koja je postala klasično delo Masonerije, ruku pod ruku sa delima masonskih i ezoterijskih velikana kao što su Albert Pajk, Albert Meki, Vijam Preston, Menli Palmer Hol...

Veliki broj članova slobodnozidarskog Reda, kada pristupa Zanatu, nije u potpunosti svestan šta je to Masonerija, čime se suštinski bavi, nije u potpunosti razumeo da je to Nauka o psihologiji duše i ponuđeni Put Svetlosti, za prosvetljenje i istinsku spoznaju samog sebe. Sa druge strane, motivi za pristupanje Redu svakog pojedinca su različiti, ali svaki motiv osim žarke želje da se prekinu patnje ovozemaljskog života i spozna Istina, je pogrešan.

Upravo zbog toga mnogi nisu pronašli sebe i svoje mesto u okviru Reda pa u Masoneriju unose mnogo toga profanog i materijalističkog, „svoje novce i metale”. Zato je Masonerija odavno poprimila dominantno materijalistički koncept, što Vilmsherst veoma dobro prepoznaje i svojim delima nastoji da proširi znanje članova Bratstva, pogotovo o simbolizmu, kako bi osvetlio pravi Put. On želi da nam poruči da masonska Nauka i Inicijacija predstavljaju nastavak, odnosno savremenog naslednika Drevnih Misterija, iako je, kako autor kaže, to danas samo njihov slab odjek, pa se stoga one otkrivaju samo onima koji su posvećeni i čistog srca.

Albert Meki kaže: „Brat koji, nažalost, smatra da se zahtevi za pravog Masona sastoje u tačnom ponavljanju običnih pouka ili korektnog otvaranja i zatvaranja Lože ili u davanju dovoljno preciznih znakova prepoznavanja, teško da će ispuniti zahtev za napredovanjem dalje od osnova naše Nauke, ukoliko se njegovo znanje o Kraljevskoj Umetnosti ne uvećava dalje od onog osnovnog.” I zatim dodaje: „Stoga, svako ko poželi da bude pravi Mason ne sme pretpostaviti da je zadatak završen sticanjem savršenog poznavanja frazeologije rituala, čitanjem na otvaranju i zatvaranju Lože, niti olako dobijenim Stepenicima. Sve ovo je dobro i na svom mestu, ali bez unutrašnjeg značenja to je samo puka, dečja, igra.”¹

Simboli su naša osnova, sve je zasnovano prvenstveno na simbolima. Jedna od popularnih definicija Slobodnog zidarstva kaže da je ono Nauka o moralu zaodvena velom alegorija i ilustrovana simbolima. Zato su simboli

¹ Albert Meki *Simbolizam Slobodnog zidarstva*, originalno izdanje iz 1882. godine, prevod na srpski jezik – izdanje RVLS – Masonska Akademija RVLS, Beograd 6020. AL.

predvorje i ključ za razumevanje suštine i filozofije Slobodnog zidarstva, opšte govoreći, simbolizam je od iskona pa do danas najvažnija grana ljudske duhovnosti. Upravo ovo delo, *Masonska Inicijacija*, nam pruža dublji uvid u simbolizam Masonerije i nudi Put ka prosvetljenju i konačnom nalaženju i spoznaji Svetla. U njemu autor daje neprocenjivo vredna objašnjenja i tumačenja i istovremeno zadaje i teme za kontemplaciju svakog čitaoca. Kako Siniša Košutić kaže: „Masonerija, kao i sva inicijantska bratstva, ima svoje spoljašnje i unutrašnje blago. Spoljašnje je dostupno svima i čini efektivni dodir sa svetom materijalne prirode, a sačinjeno je od Hramova, Regalija i Rituala. Unutrašnje blago, koje je u Centru, zaštićeno je sopstvenom radijacijom i otkriva se samo čistom i posvećenom srcu kroz inicijantske stepenove. To je tajna koja se sama čuva i otkriva dostojnima samo onoliko koliko od te radijacije mogu da prime i podnesu. *Svetlost se propušta u srazmeri sa željom naših srca*, otkriva nam Vilmsherst. Upravo zbog toga, to što je otkriveno nije za svakoga isto, ono se, kao ni bilo koje drugo mistično iskustvo, ne može preneti drugome i ne spada u posede koji su podložni razmeni i profanisanju.”

Sagledavajući opšti značaj Vilmshersta, njegov nivo spoznaje i opštih znanja, kvalitet i brojnost radova koje je napisao, značaj koji oni imaju za Masone i masonske istraživače u današnjem vremenu, izvesno je *Masonska Inicijacija*, kao i ukupan opus jednog pravog i predanog Masona koji je posvetio svoj život i rad izučavanju, koji je obogatio riznice znanja Bratstva, vredna svake pažnje. Delo čoveka koji je u potpunosti posvećen Ideji Svetlosti, treba približiti, pre svega, članovima Bratstva i predati im ovo delo u ruke kao vredan alat za dalju gradnju na Putu Svetlosti.

Kako se Slobodno zidarstvo u Srbiji poslednjih par decenija razvijalo i omasovljavalo, čini se da postoji prava i naširoko rasprostranjena želja kod mnogih članova Reda da uđu u dublje razumevanje onoga što Red stvarno jeste. Knjiga *Masonska Inicijacija*, koja do sada nije objavljivana na srpskom jeziku, je dragocena svim Slobodnim zidarima u Srbiji i okruženju. Sa druge strane, ovo delo je na korist i svim drugim ljudima koji žele da saznaju nešto više o Slobodnom zidarstvu, a pogotovo o simbolizmu, njegovom poreklu i vezi sa Drevnim Misterijama. Takođe, svaki čitalac koji nije član Reda može da dobije jasniji uvid u ciljeve i svrhu Slobodnog zidarstva, kako kod nas, tako i u svetu, u prošlom, sadašnjem i vremenu koje je pred nama. Nažalost, i dalje preovlađuju mnoge predrasude o Slobodnom zidarstvu pa su ovakva dela važna kako bi se na pravi način opisalo sve ono što Red zaista jeste.

Masonska Inicijacija, isto kao i *Značenje Slobodnog zidarstva* je kapitalno i bezvremeno delo koje je jednako aktuelno i danas, kao što je bilo i kada je prvi put objavljeno, pre skoro sto godina, u Londonu.

Na kraju, značaj pisane reči Voltera Leslija Vilmshersta je naširoko poznat i veoma vredan, i stoga je **PALTEJA - Svetlost knjige** - odlučila da prikupi i izda njegova sabrana dela, u sedam knjiga, na srpskom jeziku. Knjige će se izdavati pojedinačno, ali će zajedno činiti jedan savršen komplet, koji je u kratkim crtama predstavljen na kraju ove knjige.

Nebojša Novoselac

VIVE MEMOR LETHI FUGIT HORA

ŽIVETI U SEĆANJU NA ČAS SMRTI

**„SVIMA KOJI SE U DUŠI
OSEĆAJU KAO GRADITELJI”**

*„Sama MUDROST je onaj pravi novčić kojim se
sve što je vredno može kupiti ili prodati.
Za nju su Umerenost i Pravda, Hrabrost i Razboritost
neka vrsta preliminarnog pročišćenja.
A oni koji su nam podarili Misterije sigurno nisu bili podlaci
jer su nam na prikriiven način otkrili da
ko god siđe u Had, a nije iniciran
i ne učestvuje u Misterijama, skončaće u blatu;
ali ko tamo dođe čist i iniciran, boraviće sa bogovima.
Ipak, kao što rekoše oni koji upravljaju Misterijama:
'Mnogo je kandidata koji traže Inicijaciju,
ali malo je onih koji su se istinski uputili u tajnu'
A ti malobrojni su, prema mojem sudu,
istinski zaljubljeni u Mudrost.
Da bih se i ja ubrojao u tu nekolicinu,
svojski ću se potruditi
i dati sve od sebe da ništa ne ostavim
nerazjašnjeno.”*

SOKRAT u PLATONOVOM Fedonu

UVOD

MASONERIJA I RELIGIJA

Zamislio sam da ova knjiga bude nastavak i pojašnjenje moje prethodne knjige *Značenje Slobodnog zidarstva*, koja je prvi put objavljena 1922. godine u Zborniku radova izdatog tako bojažljivo i više kao eksperiment u nadi da bi mogao zainteresovati neke članove Zanata za dublje aspekte i filozofiju Slobodnog zidarstva. Međutim, to delo je naišlo na iznenađujuće topao prijem u svim delovima sveta, te je već doživelo treće izdanje.

Svako lično zadovoljstvo zarad takvog prijema ostaje u senci veće nagrade i zahvalnosti zbog činjenice da veliki i ubrzani porast broja članova Bratstva prati odgovarajuća želja da se značaj i cilj masonskog sistema ostvare u mnogo višem stepenu nego što je do sada bio slučaj. Čini se da se masonski Zanat postepeno regeneriše i, kao što sam ranije naznačio, takva regeneracija mora doneti ne samo moralnu korist i prosvetljenje pojedinca i Lože, već mora

povoljno delovati na okvir u kojem oni postoje – na celo društvo.

U takvim uslovima moguće je govoriti potpunije i temeljnije, možda i osećajnije, o nekoj temi koja, sudeći po onome što su mi šira publika i privatna prepiska otkrili, iskreno zanima mnogu Braću. Sada im nudim veći broj radova, ali iznoseći istu temu kao ranije na drugačiji način i celovitije izlažući teme koje sam svojevremeno površno i letimično dotakao.

Naravno, pod „Masonska Inicijacijom” ne podrazumevam samo čin i obred prijema u Red, već i Spekulativno Slobodno zidarstvo – u okviru granica njegovih Stepena i Stepena Kraljevskog Luka – posmatrano kao sistem, kao specijalna metoda intelektualnog vođstva i duhovnih pouka; metoda koja svojim voljnim, spremnim i pažljivim posvećenicima u isti mah nudi interpretaciju života, pravila života i način da se izrazi milost, upoznavanje, pa čak i uvođenje u Život i Svetlost natprirodnog poretka. Budući da je Masonerija suštinsko i izraženo traganje za natprirodnim Svetlom, ovi radovi su priređeni u skladu sa fazama traganja; bave se prelazom iz Tame u Svetlost; zatim samim Putem i Svetlom koje na njemu treba pronaći; i konačno, dostizanjem Svetlosti u svoj punoći kao rezultata vernog i doslednog ostajanja na tom Putu do samog kraja. U poslednjem radu preispitivao sam prošlost Reda i naveo sadašnje težnje i buduće mogućnosti.

U svojoj revnosti da poštuju i na najbolji način iskoriste povezanost sa Redom, ima se utisak da je nekim članovima teško da definišu i „odrede mesto” koje pripada Masoneriji. Da li je ona religija, filozofija, sistem dogmi, ili nešto drugo? Zarad produbljivanja interesovanja za ovu temu, možda bi bilo dobro na početku razjasniti nekoliko

stvari. Masonerija nije religija, iako sadrži značajne religijske elemente i mnoge verske reference. Neki Brat bi, ukoliko to želi, potpuno legitimno mogao reći, a mnogi i govore: „Masonerija je moja religija”, ali ne bi opravdano mogao klasifikovati i predstaviti je drugima kao religiju. Pozivanje na Konstituciju jasno stavlja do znanja da je to sistem koji treba da postoji izvan i nezavisno od religije; da sve što Red od svojih članova traži jeste vera u Boga i ličnu usklađenost sa Moralnim zakonom, svaki Brat ima slobodu da sledi ma koju religiju i načine obožavanja koji mu prijaju.

Masonerija nije ni filozofija; premda u njoj postoji ogromno filozofsko utemeljenje koje se ne pojavljuje na površini rituala i doktrina. Od posvećenosti svakog Brata zavisi hoće li ga pronaći. To filozofsko utemeljenje je Gnosis ili Mudrost – učenje koje postoji otkad je sveta i veka, učenje koje na sličan način dele istočnjački Vedisti, Egipćani, Haldejci i sistemi orfičkih Inicijacija, Pitagorina i Platonova škola, kao i svi hramovi Misterija antički ili sadašnji, hrišćanski ili neki drugi. Smatra se da će trenutna renesansa masonskog Reda uzrokovati izrazito, mada postepeno, oživljavanje interesovanja za tu filozofiju, uz verovatan ishod da će doći do opšte obnove Misterija, koje su bile potisnute proteklih šesnaest vekova. No, o ovome će biti više reči u poslednjem delu knjige.

Zvanična definicija Masonerije jeste da je ona „Moralni sistem”. Ovo je tačno, ali postoje dva načina razumevanja, a obično pomislimo samo na jedan. Termin se najčešće tumači kao „sistem moralnih načela”. Međutim, nije potrebno da čovek pristupi nekom tajnom redu kako bi spoznao moralna načela i proučavao etiku, niti je potrebna organizacija sa ustanovljenim ceremonijama da ih podučí.

Elementarna moralna načela mogu se naučiti, i uče se, u profanom svetu; a tamo se i moraju učiti ukoliko čovek želi da bude pristojan član društva. Svakom Slobodnom zidaru je poznato da posedovanje „strogih moralnih načela” predstavlja preliminarni uslov da bi se kvalifikovao da pristupi Redu; niko ne stupa u Red da bi ih stekao tek nakon pristupanja. Tačno je da se smatra da Red insistira na ponašanju koje je u skladu sa Moralnim zakonom i naglašava negovanje izvesnih etičkih vrlina, što je od suštinske važnosti onima koji nameravaju da krenu putem duhovne nauke. Ovo je primarni, očigledniji smisao na koji se misli pod pojmom „Moralnog sistema”.

Međutim, u svojoj izvornoj, kao i u masonskoj, konotaciji reč „moral” ima dublje značenje – ono značenje kao kada govorimo o „moralijama” (drame sa moralnom poukom, popularne u XVI veku). Moralije su književni ili dramski način izražavanja duhovne istine, koju na alegoričan način iznosi u skladu sa određenim, dobro utvrđenim principima i običajima; u crkvenom redu ekvivalent moralijama je obred Sarum ili liturgija.

Slično tome, Plutarhove Moralije su učene rasprave o običajima drevnih verskih škola Misterija.

Stoga, „Moralni sistem” u dubljem značenju predstavlja sistematičan i dramski metod moralne discipline i filozofskog učenja koji se zasniva na drevnoj upotrebi i utvrđenoj praksi. Metod o kojem je reč je Inicijacija; upotreba i praksa se odnose na alegoriju i simbole, a dužnost Slobodnog zidara, ukoliko želi da razume svoj sistem, jeste da ih rastumači i počne da primenjuje. Ukoliko to ne učini, ostaje i dalje u neznanju šta je pravo značenje i tajna Reda čiji je formalno član. Red, Moralni sistem, samo garantuje da poseduje Istinu; ne obavezuje se da će je deliti, sem oni-

ma koji se potrude da je spoznaju. Jer Istina i njena prava tajna se nikad ne mogu direktno saopštiti, niti sačuvati kroz alegoriju i simbol, mit i sakrament. Dužnost da se one prenesu mora počivati na primaocu kao deo njegovog životnog dela; dok Istinu ne učini svojom nikad ne zna je li to zaista Istina; on mora najpre pokazati volju, pa tek onda spoznati doktrinu. „Ne znam kakvi su” (rekao je sv. Bernar Klervo o alegoriji i simbolu) „ali što su duhovne realnosti više zaogrnutе opskurnim velovima, više privlače i oduševljavaju; a ništa ne pojačava čežnju za njima kao nežno odbijanje.”

Dakle, prema ovoj definiciji Masonerija kao „Moralni sistem” nije ni Religija ni Filozofija, već Nauka i Umetnost, Teorija i Praksa; na ovaj način su se oduvek prema njoj odnosile Škole drevne mudrosti i misterija. Prvo bi Kandidatu ili Tražiocu pokazali sliku životnog procesa, učili bi ga priči o nastanku duše i njenom silasku na ovaj svet, pokazali bi mu njeno trenutno nesavršeno, ograničeno stanje i nesrećan položaj, naznačili bi da postoji naučna metoda kojom se može usavršiti i vratiti u prvobitno stanje. To je Nauka – najpre se daje polovina koju čine sistemi, programi ili teorije kojima Kandidate podučavaju, kako bi mogli temeljno intelektualno obuhvatiti svrhu Misterija i šta podrazumeva upućivanje u njih. Zatim sledi druga polovina; praktičan rad koji Kandidat sprovodi na sebi, da se pročisti, kontroliše svoja čula, ispravi ispravi svoje nekontrolisane nagone, ovlada svojim mislima, mentalnim procesima i voljom sprovođenjem rigoroznih pravila i umećem življenja. Kad pokaže poznavanje i teorije i prakse, i kad je u stanju da izdrži određena iskušenja, tada mu se, a nika-ko pre toga, odobrava privilegija da bude iniciran – tajni proces koji mu prenose već inicirani Majstori ili poznav-

oci, detalji koji se nikad ne obelodanjuju mimo samog procesa.

Takva je, u nekoliko reči, bila drevna nauka o Misterijama, i u Egiptu, i u Grčkoj, i na svim drugim mestima, i ta nauka u svom vrlo sažetom, pojednostavljenom obliku ovekovječena je i oživljena u savremenoj Masoneriji. Ovo delo, baš kao i prethodno, posvećeno je isticanju i dokazivanju ove činjenice. Kada se njihova svrha ujedini sa nadom da kada se spozna prava namera Reda, Zanat može početi da ispunjava svoj prvobitni plan i postaje sredstvo prave efikasne Inicijacije umesto, kao do sad, samo socijalna i dobrotvorna institucija. Zaista, mesto i zadatak Masonerije ne mogu se na pravi način proceniti bez poznavanja anti-čkih Misterija. Tako kaže i pesnik Patmor, koji je ovo savršeno dobro znao:

*Samo se starim putem može dostići nov,
I samo se sa drevnih brda pruža dobar pogled!*

Kako Slobodno zidarstvo ima gorenavedenu svrhu, a pritom nije religija, ono je u skladu sa svakom religijom i prilagodljivo je svakoj religiji. Ali ima sposobnost da ode još dublje. Jer Red Inicijacije (poput monaških redova unutar starih crkava) treba da pruži viši standard učenja, bolje prenošenje Istine i Mudrosti od onih osnovnih koje nudi zvanična religija. U isto vreme zahteva rigorozniju ličnu disciplinu i nameće veće zahteve umu i volji svojih sledbenika. Popularno versko učenje bilo kog naroda, hrišćanskog ili ne, je da je ono za šire mase, ali još nije u stanju da nahrani duh i nije prilagođeno rigoroznoj disciplini; prilagođeno je jednostavnom razumevanju čoveka na ulici, koji se lenjo kreće životnim putem. Inicijacija je namenjena

za posvećenog, za neumoljivog duhovnog atletu koji je spreman da se suoči sa dubljim misterijama bivstvovanja i rešen da, što je pre moguće, dosegne visine na koje zna da će ga duh odvesti kada bude probuđen.

Nije li trenutni pad interesovanja za popularnu religiju i javno obožavanje – ne bih rekao u potpunosti, ali prilično – ne usled nereligioznosti, već zbog činjenice da konvencionalno versko izlaganje ne zadovoljava racionalne i duhovne potrebe javnosti koja je prisiljena i disciplinovana potrebom savremenog postojanja da insistira na jasnom razumevanju i čvrstom intelektualnom uporištu u pogledu bilo kojeg poduhvata koji je pozvana da preduzme? Zar nije preokret velikog broja religioznih ljudi i onih koji iskreno tragaju od crkve ka raznim oblicima verskog izraza, uključujući Masoneriju, u najvećoj meri iz razloga i činjenice da crkve, dok usađuju Veru, pružaju Nadu, proklamuju Ljubav, ne uspeavaju nikako da ponude ono što su u prošlosti Misterije mogle – jasno filozofsko objašnjenje života i Univerzuma dajući ne dokaz, koji je u pogledu konačnih istina nemoguće pružiti, već intelektualni motiv da se ljudi od stvari razuma okrenu ka stvarima duha?

Ništa nije dalje od moje želje i namere da na ovim stranama uzdignem Masoneriju nauštrb bilo koje postojeće religije ili crkve, niti da sugerišem nadmetanje institucija koje nisu i nikad ne mogu biti konkurenti, već su komplementarne. Ja samo tvrdim jednostavne, očigledne činjenice da se narodna volja okrenula, i sve će se više okretati, onom izvoru koji najbolje zadovoljava njene potrebe, a da danas mnogima crkva ne uspeva da zadovolji te potrebe, ili u najboljem slučaju pruža inferioran ili neodgovarajući izvor duhovnog odgovora. Rastuća ljudska inteli-

Poglavlje I

OD TAME KA SVETLU

Najpreči i najkorisniji rad koji masonski Red danas treba da vrši je podučavanje članova pravom svrsi obreda Inicijacije, kako bi bolje razumeli razlog, važnost i ozbiljnost zadatka koji Red treba da ispuni.

Do današnjih dana taj obrazovni rad je bio ozbiljno zanemaren, čime se nanosila velika šteta Zanatu jer su se primali Kandidati koji nisu bili pripremljeni da razumeju njegovu svrhu. Neki članovi ni nemaju želju da o Masone-riji više saznaju. Njih raduje da se jednostavno nazivaju Masonima i zadovoljni su što samo monotono, mehaničko ponavljanje nerazumljivih obreda i „nebitnih” predavanja ispunjava svaki preduslov i prenosi sve što treba da se zna. Ipak, u svakoj Loži ima Braće koji žele nešto više od ovoga, koji znaju da je Zanat nastao zarad viših i boljih ciljeva i koji, kao iskreni tragaoci za Mudrošću i Svetlom, pristupaju Redu u nadi da će ih naći, međutim često ih odbije ono

što tamo zateknu, ili izgube interesovanje jer nisu zadovoljili svoje potrebe. U naročitom interesu ovih vrednijih Masona je da se posveti pažnja tim potrebama.

Naročito su nam potrebni kompetentni, obučeni tumači značenja i simbolizma Zanata, a ne samo oni koji će nam pokazati slova od kojih se sastoji predavanje ili ritual. Dužnost i odgovornost da se pruži ovakvo šire obrazovanje leži na onima koji imaju zvanje Majstora. Zar njihovo mesto nije na Istoku sa kojeg pravo Svetlo treba uvek da dopire, i zar ne treba da oni upućuju u masonsku nauku one koji sede na nižim ili višim stepenima Tame u drugim simboličkim stranama Lože? Nisu li oni figurativno predstavnici kralja Solomona i simbolično zastupnici Mudrosti koja nadilazi ljudsku? Zar nad svakim od njih ne stoji svečana molba da im se podari mudrost da razumeju, moć prosuđivanja da spoznaju i sposobnost da se pokoravaju svetom Zakonu koji iznosi zahteve od kojih zavisi prava Inicijacija, tako da efikasno mogu prosvetliti umove svoje Braće? Koliko je Majstora koji svesno, u srcu gaje želju ili nastoje da steknu tu mudrost, to razumevanje naše Nauke, te snage da druge iz Tame prevedu u Svetlost na pravi način?

Pozvali ste me da predsedavam ovim velikim Udruženjem Majstora, koje ima cilj da deluje u najboljem interesu Zanata. Prihvativši takvu čast, mogu li je na bolji način iskoristiti do da pozovem vas, moju dragu Braću, da sa mnom razmotrite neke smernice ka kojima pravo masonsko učenje treba usmeriti, te da na taj način u našim Ložama podignemo nivo poznavanja masonske Nauke i da bar pokušamo da opravdamo naše pretenzije da budemo Majstori te Nauke?

Moja namera je da najpre objasnim šta se podrazu-

meva pod pravom Inicijacijom i da pokažem kolika je razlika između nje i formalnog prolaza kroz obrede Zanata. Zatim, da objasnim šta znači Inicijacija u tajnim i naprednijim sistemima iz kojih je poput novog izdanka starog drveta proistekla moderna Masonerija. I na kraju, da ukažem kako se, i sa velikom efikasnošću, može voditi i unaprediti rad Lože ukoliko svi bolje razumemo prirodu i svrhu Reda.

Inicijacija, prava i obredna

Neke članove našeg Zanata može iznenaditi da naši obredi, kako ih danas izvodimo, uopšte ne predstavljaju pravu Inicijaciju niti je prenose, u izvornom smislu prijema u uzvišene misterije ljudske duše i u praktični doživljaj božanske Nauke. Reči Inicijacija i Misterije postale su tako omasovljene i degradirane da se danas koriste kao da nekoga upoznajemo sa metodama, berzanskog poslovanja, recimo, ili nekim traganjem o kojem ništa ne zna.

Mi nastojimo da prenosimo Inicijaciju, ali veoma mali broj Masona zna šta se pod Inicijacijom podrazumeva. Bojim se da je vrlo malo onih koji bi želeli ili bili voljni na određene ustupke ili odricanja da bi je dostigli. Ipak, naši Stepeni nam pružaju grubi obris i fragmentarnu skicu šta stvarni proces podrazumeva, i nama prepuštaju izbor bilo da je sopstvenim naporima unapredimo i da te implikacije postanu stvarnost što će za posledicu preobraziti čitav naš život, ili da na nju gledamo kao na ceremoniju i samo formalno kroz nju prođemo, ne menjajući ni za trunčicu našu nesavršenu prirodu.

Ukoliko Masonerija, sa svojim uzvišenim molitvama, uveravanjima i obećanjima nešto znači, njena istinska

svrha je da unapređuje duhovni život i razvoj svojih članova u daleko višem stepenu od onog koji trenutno postiže. U protivnom, ostaje samo društvena formalnost, a njene se obaveze i verske reference mogu pretvoriti u profanost ili blasfemiju. Da bi se to sprečilo, potrebno je iskreno razumevanje osnovne svrhe sistema Inicijacije i razloga njezgovog postojanja, nakon čega ima smisla pristupiti detaljnom razumevanju Stepena i simbola. Jer bez takvog znanja i razumevanja, nema stvarne snage, nema duhovne pokretačke sile iza naših obreda. A bez te snage obredi su puke površne, neefikasne formalnosti. Prvobitno, obredi su ustanovljeni da bi unutrašnjem činu dali spoljni oblik. Ali tamo gde nema unutrašnje snage da se taj čin obavi, obred ničemu ne služi i ne postiže ništa. Može se primiti i na hiljade Masona, ali tako se samo stvara velika organizacija ljudi koji ostaju neprosvetljeni za Misterije kao što su oduvek i bili. Ne može se izgraditi nijedan pravi Inicijat, osim, kako naše učenje ukazuje, uz Božju pomoć i usrdnu saradnju onih koji su kvalifikovani da pomažu u traženju Svetlosti Braći koja iz srca, a ne samo sa usana, žele Svetlost, skromno se izjašnjavajući kao duhovno siromašni, bezvredni, uronjeni u Tamu i nesposobni da na drugom mestu ili samo svojim trudom pronađu tu Svetlost. Jer prava Inicijacija podrazumeva proširivanje svesti sa ljudskog na božanski nivo.

Svaki sistem prave Inicijacije, bilo u prošlim vremenima ili danas, podeljen je u tri jasne faze. Svako iz svoje prirodne Tame može da pređe u nebesku Svetlost i otkrije Plamenu zvezdu ili Slavu u Centru svog bića, ali najpre mora da izvrši tri zadatka. Prvo, mora se okrenuti od privrženosti stvarima spoljašnjeg sveta, uključujući i odvajanje od draži svega što se smatra „novcem i metalima” i

pročistiti od pokoravanja telesnim nagonima. Nije svako kadar niti dovoljno zreo za ovaj korak. Prirodni život i dalje snažno vlada nama i naše se ukorenjene navike ne menjaju tako lako. Ipak, sve dok nas neka od ovih privlačnosti, poput magneta, vuče i drži prikovane za fizičko uživanje, nalazimo se „u svetovnim – materijalnim dobrima” i ne možemo postići stvarnu Inicijaciju u ono nad-fizičko. Ovaj posao odvajanja i samopročišćavanja radimo na Stepenu Učenika, koji teoretski treba da traje dugih sedam godina. Razlog zašto ovaj period šegrtovanja traje sedam godina leži u sedmogodišnjem principu po kojem Priroda funkcionise. Na svakih sedam godina materijalne čestice ljudskog tela se u potpunosti promene i obnove. Ako se tokom tog perioda živi čistim životom, zdravo hrani i neguju čiste misli, i fizički se organizam razbistri, oplemeni i postane efikasnije sredstvo za prenos centralne unutrašnje Svetlosti. To je i pravi razlog asketizma – postepena zamena grubih i zaprljanih tkiva finim fizičkim.

Drugo, analiza, disciplina i zadobijanje kontrole nad unutrašnjim svetom, umom, mislima, intelektualnim i fizičkim sposobnostima – ovaj izuzetno težak zadatak obavlja se na Stepenu Pomoćnika, koji treba da traje još pet godina, što sa prethodnih sedam daje dvanaest. Zato se u drevnim sistemima za Kandidata koji je prošao ovaj period govorilo da je „star dvanaest godina”, ali ovome ćemo se vratiti kasnije.

Treće, „poslednje i najveće iskušenje” leži u slamanju i predaji lične volje, odumiranju svakog osećaja ličnosti i sopstva, te se sićušna lična volja može stopiti sa Univerzalnom voljom, a iluzija odvojenog postojanja ustupa mesto svesnom razumevanju jedinstva sa jednim Životom koji prožima Univerzum. Jer samo se iz stanja ne-Stvarnosti,

Poglavlje II

SVETLOST NA PUTU

*„Popeli su se Zavojitim stepenicama
u srednju odaju, a iz nje u treću.”*

1. Carevima VI, 8.

„Da li se Put do kraja vijuga uzbrdo?”

Da, do samog kraja.

„Hoće li putovanje dugo trajati – ceo dan?”

Od jutra do mraka, prijatelju!

„Ali postoji li neko prenoćište?”

Krov kad se nadviju spori mračni sati?

Zar ga tama neće od mog pogleda skriti?”

Ne možete promašiti tu gostionicu.

(Kristina Roseti) .

U prethodnom radu govorili smo o prelasku iz Tame u Svetlost onih koji nastoje da izvrše transformaciju svog prirodnog bića i razviju ga, naukom i me-todama Inicijacije, do višeg i ultra-prirodnog nivoa.

Jasno je stavljeno do znanja da ta tranzicija obavezno mora biti postepena, i da, iako ceremonijalno izraženo kroz tri Stepena koji se mogu steći u narednim mesecima, može biti potreban ceo život, a možda i više od jednog života, da bi se shvatile implikacije tih Stepena u stvarnom životnom iskustvu. Učenik koji se poduhvatio rada na ponovnoj izgradnji sopstvene duše ima mnogo toga da nauči i učini pre nego što u njemu postane kompetentan Pomoćnik. Pomoćnik, zatim, ima mnogo posla i dug Put da pređe pre nego što se može ponadati potpunom Majstorstvu. Samotransmutacija je naporan i težak posao, i ne može se iznenada ili naglo obaviti. Potrebni su sati odmora i pasivnosti kao i sati aktivnog rada – i jednom i drugom će se posvetiti u pravo vreme. Ima mnogo toga da nauči u vezi sa tajnama sopstvene prirode i principima intelektualne nauke koji mu mogu biti samo postupno otkrivani, kao rezultat strpljenja i iskustva. Treba izgraditi superstrukturu, savršenu u svim svojim delovima; delo koje zahteva mnogo više nego što se na prvi pogled pretpostavlja. Na Putu koji treba da prođe, pred njegov tragalački karakter stavljeno je mnogo testova i iskušenja.

Tračak Svetlosti, prvi pogled na daleku Obećanu zemlju, mogao bi se otkriti žudnom oku pravilno pripremljenog Kandidata od prvog trenutka njegovog početka rada, ali on ne sme da pretpostavi da ju je potpuno obuhvatio i trajno učinio svojom. To je nešto poput osećaja da mu je veo iznenada uklonjen sa prethodno pomračenog vida i da je postao sposoban da razlikuje nekadašnje neznanje i Cilj

koji je pred njim.

Stoga ćemo ovaj sadašnji odeljak nazvati „Svetlost na Putu”, i pozabaviti se raznim pitanjima koja zahtevaju pažnju Kandidata dok traga za Putem koji se nalazi između njegovog prvog pogleda na Svetlost i njeno konačno ostvarenje, a u narednom odeljku ćemo govoriti o Svetlosti u njenoj punoći dostignuća. Dopunićemo naše prethodno objašnjenje slobodnozidarske doktrine bavljenjem ostalim simbolima i delovima Rituala, sa kojima je svaki Slobodni zidar formalno upoznat i za koje je čuo, ali čiji značaj prečesto prolazi neobjašnjeno i neopaženo.

Izlaganja u ovom odeljku ne govore o Svetlosti samo zarad ličnih razmišljanja članova Zanata, već da bi mogla poslužiti kao materijal za kolektivnu kontemplaciju Braće u otvorenoj Loži ili u Razvojnim Ložama. Za one na Putu ka pravoj Inicijaciji, kontemplacija je od suštinske važnosti. Ona otvara prozor u umu kroz koji Svetlost struji ka razumevanju sa višeg, duhovnog načela u nas same. Taj prozor simbolizuje mansarda u simboličnom Solomonovom Hramu, a kroz njega je došla svetlost onima koji se penju uz Zavojite stepenice do središnje odaje koja vodi do Centralnog Svetilišta gde je trebalo pronaći samu Svetlost u svojoj punoći.

Štaviše, praktikovanje kontemplacije, bilo individualne ili zajedničke, doprinosi toj tišini i kontroli pretežno nemirnih, lutajućih misli, a tišina i kontrola su neophodne za poimanje duboke Istine. Rečeno nam je da su Drevne Lože imale običaj da se sastaju na najvišim brdima i u najnižim dolinama. U jednom starom Uputstvu – predavanju – objašnjava se da su ti pojmovi samo figurativni i da se manje odnose na stvarna mesta, a više na duhovno i mentalno stanje okupljenih. Sastajanje u dolini značilo je

da se nalaze u stanju zaštićene pasivnosti i spokoja, kada su se umovi Braće prepuštali tihom zajedničkom promišljanju na temu svog rada. Na taj način, pošto su „dovedeni do mirne vode”, postajali su poput bistre nepomućene površine jezera, jasno neiskrivljeno ogledalo za prijem i razumevanje zraka Svetlosti i Istine koji bi mogli da dopru do njih odozgo. Sastajanje na visokim brdima je, s druge strane, podrazumevalo aktivniji rad Lože i njeno činodejstvovanje na nad-fizičkim nivoima – „brdima” duha, jer se prava Inicijacija samo tamo dostiže i više nije ceremonijalna formalnost.

Postoji vreme za rad i vreme za odmor pri obavljanju zadatka Pomoćnika – jednako se moraju koristiti i vreme za delanje i vreme za odmor kako bi se taj zadatak efikasno obavio. Moderne Lože, u opštoj nesavršenoj koncepciji Slobodnog zidarstva, rukovode se samo brzim i užurbanim metodama spoljašnjeg sveta, kojima, naravno, unutar Lože nema mesta i na koje se ne treba ugledati. One su primenljive na aktivnoj strani, ali ne pružaju priliku za negovanje podjednako neophodnog pasivnog aspekta rada. Stoga bi bilo izuzetno korisno kad bi Lože koje žele da shvate istinsko Slobodno zidarstvo usvojile praksu kolektivnog promišljanja o simbolici i učenju. Posvetiti određene sastanke toj posebnoj nameni, a zatim, bez veće diskusije nego što je potrebno i korisno, tiho i ozbiljno usmeriti pažnju na značaj nekog simbola ili tačke doktrine koja im je izneta.

Za one koji se ozbiljno bave usponom Zavojitim stepenicama, naredna izlaganja možda mogu poslužiti kao korisni zraci Svetlosti sa prozora na mansardi. Ona su kratka i predstavljaju samo elementarne uvode u faze Nauke, a koje će Kandidat kako bude napredovao, smatrati neis-

Poglavlje III

PUNOĆA SVETLOSTI

– zapažanja i primeri –

„Svetlost tela je oko. Kad tvoje oko iskreno gleda na pravu stranu, celo telo tvoje je puno Svetlosti. Pazi, dakle, na to da Svetlost u tebi ne bude Tama”. (Luka XI, 34-5).

*Sada ću, onima čije srce to ne odbacuje,
Otvoriti poslednje predanje, najdublje skriveno,
Tu najveću tajnu mojih nebesa i zemlje,
Koji kad spoznaš, oslobodiće te od svih muka;
Kraljevsko predanje, kraljevska misterija;
Za dušu takva Svetlost koja je čisti
Od svakog greha; Svetlost Svetosti
Sa najdubljim sjajem koji sija.
(Nebeska pesma, IX) .*

Pokazali smo da Inicijacija, u svom stvarnom, a ne samo ceremonijalnom smislu, kod onoga ko joj je podvrgnut dovodi do trajnog uvećanja svesti takvog nivoa i kvaliteta koji mu nikada ranije nisu bili poznati. Širenje može biti malo ili veliko; zaista Nauka razmatra uzastopne stepene Inicijacija i stalno povećanje širenja kojim se ne može postaviti granica.

Čitalac će se zapitati: „Kakve su karakteristike i priroda ovog dostignutog novog poretka svesti? Kako će se razlikovati od moje sadašnje normalne svesti?” Ovo poglavlje se bavi davanjem odgovora na ovo pitanje i prvo ćemo se njime baviti kroz neka opšta zapažanja, a potom i na ilustrativniji način.

Čak i u normalnim okolnostima, i bez namerno tražene Inicijacije, ljudska svest se širi kao rezultat životnog iskustva koje se stalno uvećava. Jer šta je sam život do spor, postepen proces Inicijacije, a svet Hram u kome se ona prima? Svest i rezultujuća mudrost iskusnih prevazilaze svest i mudrost sirove mladosti, čak i kad je promena više intelektualna nego duhovna i uključuje samo veće znanje, veštine i prosečnu oštroumnost, pre nego rast u nesvetovnoj mudrosti. Ipak, došlo je do proširenja, koje nagoveštava šta je moguće sa duhovnom svešću kada se ona probudi.

Priroda ne pokazuje ništa osim svesti u procesu proširenja kroz niz od četiri carstva – od minerala naviše. Spoljašnji oblici života, čak i minerala, su samo objektivna tela subjektivne životne aktivnosti prisutne u tom telu. Kako su ispravno učili Drevni, sama planeta Zemlja, kao i svako zvezdano telo, nije mrtva materija, već *Zoon*, živa Životinja, svesna kao celina, svesna (iako različito) u svakom svom delu koliko god materijalizovanom ili slaba-

šnom, okružena Zodijakom drugih „živih bića” u međusobnoj interakciji, odvojene svesti svih delova kompleksnog mehanizma mešanja u sintetičko Sveznanje, Boga.

Život je u osnovi jedan, jedinstvo, iako raspoređeno na mnoge odvojene živote i podeljen na odvojena samostalna carstva, kao što su delovi broda podeljeni palubama i kabinama. To je „potok koji se neprestano kreće”, potok koji teče kroz ta carstva u neprekidnom toku, a samo ga na trenutak zadržavaju oblici (ili tela) kroz koje teče, koji su poput malih vrtloga i virova u potoku. Ovi oblici, od najnižih do najrazvijenijih, su osmišljeni i prilagođeni podizanju svesti na progresivno više nivoe. Priroda je, jednom rečju, sistem ograničene svesti u propadljivim telima, što dovodi do neograničene svesti u natprirodnom besmrtnom telu.

Svako sledeće carstvo Prirode preuzima u sebe sublimirane karakteristike onog ispod njega, te postaje obdareno dodatnim principom i poprima nov i odgovarajući telesni oblik. Dakle, kako se skala podiže, čulni, emocionalni, intelektualni i duhovni principi se sukcesivno dodaju i ugrađuju u strukturu koja evoluirala. Kada životna suština specijalizovana za mineral pređe u biljno kraljevstvo, ona, takoreći, poprima stepen Inicijacije; to je novi početak, daje joj se nova forma ili telo kao „znak napretka”. Zahteva sličan i viši stepen Inicijacije i stiče odgovarajuća nova tela, kako prelazi na životinju i odatle na ljudsko carstvo.

Ovde se ne podrazumeva da minerali direktno evoluiraju u biljku, pa iz nje u životinju, i tako dalje, u nekom trenutku koji je biolog tražio ali nije uspeo da mu uđe u trag. Ovo nije nalik tome. Carstva Prirode su zatvoreni odeljci bez vrata koja ih međusobno povezuju na fenomenološkom nivou, i ne pretvaraju se jedno u drugo. Prelaze

odvija na nad-fizičkom noumenalnom nivou, izvan dometa sada aktuelne nauke.

Čovek, na svom sadašnjem evolucionom stupnju, u svojoj nižoj prirodi, predstavlja sažetak i sintezu tri podljudska carstva; njegov embrion ponavlja, a njegova telesna građa sjedinjuje carstva koja je prošao u dugom usponu. Ali dodat i skladno uklopljen u njega je sada jedan dodatni, duhovni božanski princip, koji ga razlikuje i postavlja iznad nižih carstava. Za njih je on kao bog; visoki inicijator, svestan na njima nezamisliv način. Slično kao što je biljka bog, inicijator, u odnosu na tlo na kojem raste, a životinja je bog za biljku.

Ipak, na osnovu novog duhovnog principa transplantiranog na njegovu visoko razvijenu telesnu strukturu, čovek je sposoban da se uzdigne na još svesnije nivoe; on čeka dalju Inicijaciju. Pred njim su izgledi da preraste carstvo pukog životinjskog čoveka i da uđe u više carstvo duhovnog Čoveka. Četiri carstva – mineralno, biljno, životinjsko i ljudsko – on je spoznao i ugradio u svoj organizam. On sada mora da se uzdigne na peto carstvo, carstvo Duha, čiji je on potencijalno već član, ali koji još nije razvio i ostvario svoje mogućnosti.

Tajna Nauka mu stoga pokazuje petokraku Zvezdu kao amblem njega samog i zaodeva ga u Kecelju sa pet krakova kao simbol u kojem on može vizualizovati sebe, čitati sopstvenu prošlost i zaključiti koje su mu sadašnje mogućnosti.

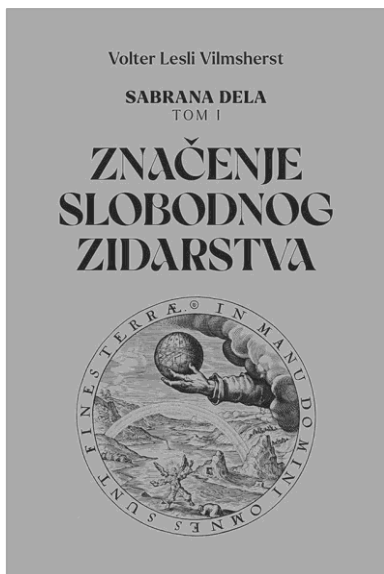
Mora se naglasiti važna činjenica da na svakom prelazu iz nižeg u više carstvo, pri svakoj inicijaciji u novi poredak života, prisutna je smrt, potpuno odvajanje i napuštanje starog oblika i načina života. Fizički čovek mora, dakle, da umre za sebe, mora odbaciti i skinuti sa sebe

Volter Lesli Vilmsherst

SABRANA DELA U 7 KNJIGA

Tom I

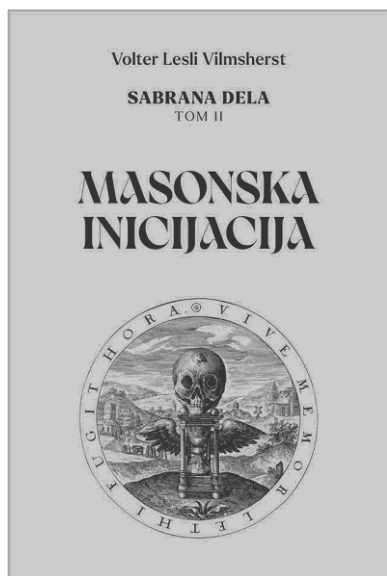
Značenje Slobodnog zidarstva

Budući razvoj i važnost Reda kao moralne sile u društvu zavisi od toga kako njegovi članovi gledaju na njegov sistem. Ako ga ne produhove, oni će ga sve više materijalizovati. Ako ne uspeju da protumače njegovu skrivenu sadržinu, ne uđu u razumevanje suštine njegove filozofije i ne prevedu njegov simbolizam u ono što on zaista znači, zameniće senku sa predmetom koji je baca, zameniće ljusku i jezgro zrna i učiniće profanim ono što je bilo određeno da bude sredstvo duhovne pouke i milosti. Danas Savez više trpi od nedostatka podučavanja nego želje da se nauči smisao Slobodnog zidarstva. Ali, kao što je to svuda vidljivo, ta želja postoji i zato su ovi redovi namenjeni Savezu kao prilog da se ta želja zadovolji.

Tom II

Masonska Inicijacija

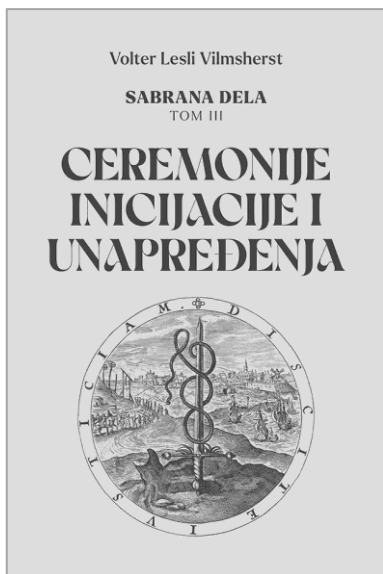
Pod „Masonskom Inicijacijom” ne podrazumevam samo čin i obred prijema u Red, već i Spekulativno Slobodno zidarstvo – u okviru granica njegovih Stepena i Stepena Kraljevskog Luka – posmatrano kao sistem, specijalna metoda intelektualnog vođenja i duhovnih pouka; metoda koja svojim voljnim, spremnim i pažljivim posvećenicima u isti mah nudi interpretaciju života, pravila života i način da se

izrazi milost, upoznavanje, pa čak i uvođenje u Život i Svetlost natprirodnog poretka. Budući da je Masonerija suštinsko i izraženo traganje za natprirodnim Svetlom, ovi radovi su priređeni u skladu sa fazama traganja; bave se prelazom iz Tame u Svetlost; zatim samim Putem i Svetlom koje se na njemu treba pronaći; i konačno, Svetlom u svoj punoći dostignuća kao rezultat vernog i doslednog ostajanja na tom Putu do samog kraja.

Tom III

Ceremonije Inicijacije i Unapređenja

– analiza i komentari –

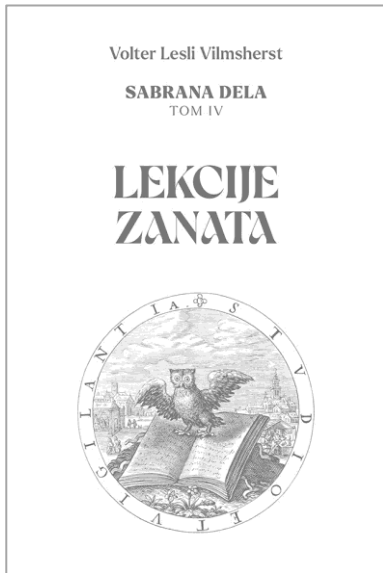
Ceremonija Prvog stepena, koja se koristi prilikom prijema Kandidata u Zanat, je osmišljena da ga uvede u prvu fazu jednog posebnog sistema znanja i samodiscipline koji će, ako ga verno prati i živi u svom ličnom životu, prosvetliti i transformisati njegov um iz svog prirodnog stanja Tame u stanje Svetlosti, odnosno, proširenu duhovnu svest sa jasnoćom koja je podignuta na daleko viši nivo i koja postoji nezavi-

sno od percepcija prirodnih čula.

Ako je Kandidatu mnogo značilo upoznavanje sa elementarnim poznavanjem masonskih principa, koje predstavlja Prvi stepen, njegovo napredovanje na viši Stepen Zanata sigurno bi trebalo da znači mnogo više, a ne manje, kako njemu tako i nama samima. Ceremonija Unapređenja sakramentalno označava da napredak svakako treba da bude nešto veće vrednosti i smisla od prethodne Ceremonije Inicijacije...

Tom IV

Lekcije Zanata

Masonerija, prema opšteprihvaćenom terminu, jeste Umetnost zasnovana na principima Geometrije i usmerena ka službi i prosperitetu čovečanstva. Ali Masonerija koja obuhvata širi opseg i ima plemenitiji cilj u vidu, naime, kultivaciju i unapređenje ljudskog uma, može se, s više dostojnosti, nazvati Nauka, iako su njene lekcije, uglavnom, skrivene kroz alegorije i ilustrovane simboli- ma, utoliko što, prikrivaju-

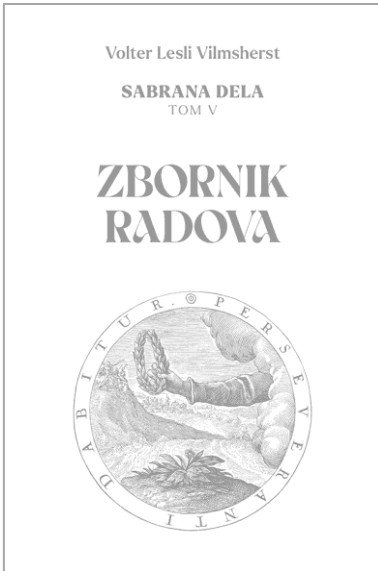
ći se terminima prvog, usađuje principe najčistijeg morala.

Dakle, otkloniti ovaj veo, ili, tačnije rečeno, prodreti kroz njegove misterije, cilj je naših masonskih predavanja, a vernom i odgovarajućom pažnjom prema njima, nadamo se da ćemo se na kraju upoznati sa svim njegovim misterijama...

Tom V

Zbornik radova

– eseji i članci –

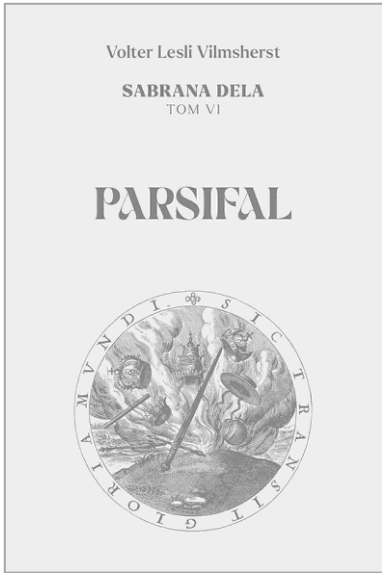

Postoje dva puta koji-
ma ljudski um nastoji da
se približi svetinji konačne
istine. Prvi, opštiji i, kako
se na kraju pokazuje, ne-
adekvatan metod, jeste
metod razuma, uređena,
proračunata misao, zasno-
vana na objektivnim doka-
zima koja izvlači svoje zak-
ljučke iz granica indivi-
dualnog iskustva i iz feno-
mena koji su dostupni.
Sposobnost koja se koristi
u ovom slučaju je raci-
onalizujući intelekt, koji,

dok radi, donosi sopstvene zakone logike i dokaza, i formu-
liše sopstvene kanone i kriterijume rasuđivanja, čime nu-
žno ograničava sopstvene kapacitete i zaključke na sop-
stvene samostvorene okove. Ogroman upitnik, stoga, uvek
stoji nasuprot rezultata racionalističkog metoda, jer, prvo,
kvantum iskustva varira u zavisnosti od uma pojedinca, i,
drugo, zakoni logike koji se primenjuju na meru iskustva
jednog čoveka su skloni da se slome kada se primenjuju
na dugog...

Tom VI

Parsifal

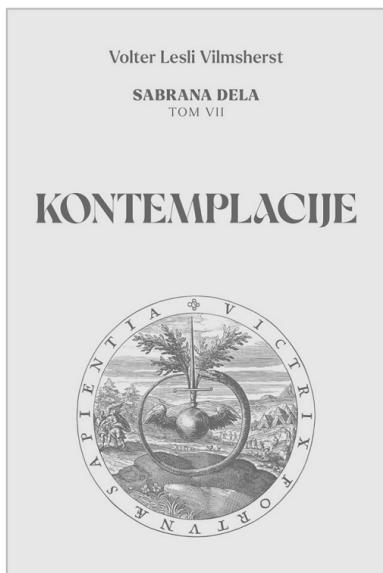

Ova interpretativna studija o *Parsifalu* objavljena je kao članak u časopisu 1914. godine, o operi koja je prvi put izvedena u Engleskoj u Kovent Gardenu. Sugerisano je da bi bilo korisno da se članak štampa za eventualnu pomoć onima koji žele neke smernice u vezi sa Vagnerovim idejama i namerama u velikoj simboličnoj muzičkoj drami u kojoj je kulminirao njegov dug i naporan životni rad.

Napisan originalno za poseban i ograničen krug čitalaca koji su navikli na proučavanje mistične religije i filozofije, članak bi se možda mogao pokazati teškim, ili izvan uobičajenih linija razmišljanja, onima čiji interesi leže u drugim pravcima. Ali kako može biti mnogo onih kojima *Parsifal* može značiti nešto više od opere, kojima će to značiti nešto vitalno i duboko, nešto što obična recenzija ili saopštenje za štampu dramskih ostvarenja ne prenosi ili tumači...

Tom VII

Kontemplacije

Prethodno izdanje ove knjige, objavljeno 1914. godine, iscrpljeno je. Sadržaj prethodnog izdanja je sada ponovo štampan, ali im je dodat niz daljih studija koje duplo više povećavaju obim.

Osim dva poslednja eseja sav sadržaj se pojavio u *Tragaču (The Seeker)*, kvartalnom časopisu hrišćanskog mističizma koji je osnovao i vodio pokojni sveštenik Džordž Vilijam

Alen, vikar Brethija, Bartonu-na-Trentu, do njegove smrti 1913. godine, od kada je je bio pod mojim uredništvom do 1919. godine, a zatim je ukinut zbog poteškoća tog vremena koje je stvorio Veliki rat.

Sadržaji su u velikoj meri interpretacije, sa hrišćanskog mističnog stanovišta, kako religioznih tema, tako i perioda krize i tranzicije kroz koji još uvek prolazimo; period koji je počeo, ali se nikako nije završio ratom. U pregledu procesa, istovremeno potresnog i rekonstruktivnog, onoga što se na ovim stranicama opisuje kao „sadašnja Pasha” iz starog u novo doba, novih uslova društvenog života i proširene duhovne percepcije, ova kontemplativna proučavanja dubljih pitanja uključenima mogu, nadamo se, biti od koristi.

VAŠA IZDAVAČKA KUĆA

PACEJA

www.svetlostknjige.com

info@svetlostknjige.com